

Проведення перевірки Нацкомфінпослуг - це ще не констатація факту проблем у страховика

З метою захисту прав споживачів фінансових послуг Нацкомфінпослуг визначила основні напрямки боротьби зі "схемними" та недобросовісними компаніями, повідомив в.о. Голови Нацкомфінпослуг Максим Поляков, презентуючи заходи Регулятора щодо подолання проблеми низької капіталізації страхових компаній

Серед них, здійснення пруденційного нагляду - аналіз фінансового стану та динаміки фінансових показників страховиків із подальшим ініціюванням позапланових інспекцій, контроль достатності активів для представлення страхових резервів та інших вимог до платоспроможності на "проміжні" незвітні дати, проведення позапланових перевірок як за ініціативою Нацкомфінпослуг, так і за результатами розгляду звернень громадян, контролюючих та правоохоронних органів, контроль достовірності інформації, що надається страховиками до

ДРФУ (зміна керівництва, складу засновників), співпраця з правоохоронними органами щодо виявлення учасників "схемних" операцій страхування та перестрахування, а також посилення напрямку судово-претензійної роботи для захисту інтересів держави у судах.

Нацкомфінпослуг провела аналіз діяльності страховиків у 2013 році на предмет фінансової стійкості компаній та можливості виконання ними зобов'язань за укладеними договорами страхування, за результатами якого були визначені основні ризики діяльності компаній.

Було ретельно перевірено дані щодо обсягів загальних та ліквідних активів (депозитів), обсягів наданих послуг (страхові премії та виплати), а також розміру поточних страхових зобов'язань.

Критерії та групи ризиків страховиків

За результатами показників діяльності страхових компаній були визначені підгрупи високого, середнього та низького ризику за такими критеріями:

1. Підгрупа високого ризику: компанії з системними проблемами у діяльності. Компанії, що мають дефіцит ліквідних коштів для забезпечення поточних страхових зобов'язань та щодо яких надходять скарги від споживачів фінансових послуг.

2. Підгрупа середнього ризику: компанії, які не мають дефіциту ліквідних коштів для забезпечення поточних страхових зобов'язань, але щодо яких надходять скарги від споживачів фінансових послуг. Неналежає виконання такими страховиками умов договорів страхування може бути вирішено оперативно.

3. Підгрупа низького ризику: компанії, які не мають дефіциту ліквідних коштів для забезпечення поточних страхових зобов'язань та щодо яких не надходять скарги від споживачів фінансових послуг. Такі страховики мають достатній рівень фінансової стійкості, але структура їх страхового портфеля містить елементи ризиковості, що потребує з боку регулятора проведення стандартного моніторингу діяльності.

Нацкомфінпослуг ретельно відстежуватиме динаміку приросту портфеля страховиків 1-ї групи, а також отримуватиме від МТСБУ на періодичній основі інформацію про страховиків, які при розрахунку страхового платежу за полісами ОСАЦВ використовують необґрунтовано занижені коригуючі коефіцієнти.

Крім того, Нацкомфінпослуг були досліджені операції перестраховування, що мають ознаки фіктивності, в результаті яких виявлені основні учасники та контрагенти.

Перевірки та боротьба зі схемами

У 2013 році надходження страхових платежів з ризикових видів страхування склали 26,2 млрд грн, з них передано у перестраховування всередині країни - 7,1 млрд грн.

За висновком експертів Нацкомфінпослуг, при здійсненні перестраховування у резидентів в 2013 році перестрахові операції в обсязі 4,1 млрд грн (57,7%) могли мати ознаки фіктивності. Так, у першому кварталі 2014 року надходження страхових платежів з ризикових видів страхування склали 4,7 млрд грн, з них передано у перестраховування резидентам - 0,9 млрд грн.

При здійсненні внутрішнього перестраховування можуть мати ознаки фіктивності перестрахові операції в обсязі 0,8 млрд грн (90,1%). Основними учасниками таких сумнівних операцій стали 18 страховиків.

При цьому встановлено, що у 1 кварталі 2014 у цих операціях перестраховування брали участь новостворені компанії, а також страховики, які мали незначні обсяги страхової діяльності у 2013 році. На сьогоднішній день проведені або тривають позапланові перевірки страховиків на підставі скарг від споживачів на діяльність страховиків, а також результатів аналізу Нацкомфінпослуг фінансового стану компаній. За результатами перевірок станом на 18 червня 2014 року фактично зупинена діяльність 4-х страхових компаній, обсяг сумнівних операцій за якими у 2013 році склав 1,4 млрд грн.

"Проведення перевірки Комісією - не констатація факту проблем, які неможливо вирішити, а позиція регулятора щодо необхідності попередження цих проблем у діяльності страховиків, - підкреслює Максим

Поляков. - Наприклад, позапланові перевірки компаній "ТАС" та "Княжа" були ініційовані саме з метою здійснення пруденційного нагляду".

Як зазначив пан Поляков, серед заходів, які у найближчій перспективі також дозволять посилити пруденційний нагляд за страховою діяльністю, є:

- використання при визначенні груп нагляду результатів стрес-тестування та розкриття інформації щодо ключових ризиків, яке проводитимуть страховики на виконання вимог Нацкомфінпослуг (розпорядження Нацкомфінпослуг від 13 лютого 2014 №484);

- запровадження паспорта страхової компанії за допомогою інструментів та даних "Комплексної інформаційної системи", який міститиме всю необхідну інформацію про фінансову установу, починаючи від даних про засновників, основні показники діяльності, застосовані заходи впливу тощо.

Крім того, слід зазначити, що нещодавно внесені зміни до розпоряджень Держфінпослуг та Нацкомфінпослуг, якими встановлені правила представлення коштів страхових резервів. Відповідне розпорядження станом на 18.06.2014 надіслано до Міністерства юстиції України з метою державної реєстрації. Внесення таких змін дозволить вже найближчим часом встановити більш жорсткі вимоги до активів страховиків та змінити їх інвестиційну політику на більш помірковану та спрямовану на збереження реальних активів.

Також Нацкомфінпослуг проводиться робота щодо удосконалення розрахунку фінансових нормативів, встановлених для дотримання страховиками, в першу чергу стосовно розрахунку фактичного запасу платоспроможності, а також методики формування страхових резервів з урахуванням вимог міжнародних стандартів.

У рамках захисту прав споживачів та протидії корупції регулятор залучив до співпраці СБУ, МВС, УБОЗ для перевірки компаній, що мають проблеми в адміністративно-господарчій діяльності.

Нацкомфінпослуг закликає всіх учасників ринку до партнерства та активної взаємодії з метою побудови цивілізованого ринку фінансових послуг.

Нацкомфінпослуг має намір протягом декількох місяців призупинити дію або анулювати ліцензії 10% страхових компаній, до деяких із страховиків будуть введені тимчасові адміністрації